

صاحب امتیاز و مدیر مسئول
ضیا کولہ آلپ

پیل - ۱ صائی - ۲۶
نسخہ نمبری ۱۰ غروشدہ

آبونہ غرائف

سنہ لکھی: ۵۰۰
آئی آبلق: ۲۰۰
غروشدہ

کوچو کوک محبوبہ

ادارہ خانہ نمبری

دربار بکر

حکومت دائرہ سندھ

ولایت مطبعہ نمبری

لنگرافہ: دبار بکر

کوچو کوک مجموعہ

۱۹۲۱-۲۲

ہفتہ روزہ برچیکار علمی، ادبی، سیاسی، اقتصادی مجموعہ در

۲۱ ربیع الآخر سنہ ۱۳۴۱ بازار ایرتسی ۱۱ کانون اول سنہ ۱۳۳۸

خلافه . دینی وظیفه‌لری تمامیه ایفا
ایده یله جکدر . قلمراقلرله پوستلر ، واپورلرله
شمندوفرلرده محیط ایله مرکزی بری رینه
یا اولاشدیره جفتدن یانینده اسلام امتی بوبوک
برعائله حالو آله جقدر . بو عصرک احتیاجلرینه
کوره دینی وظیفه‌لرک نلردن عبارت
اولدیفنک تمینی بو خصوصده صلاحیتدار
اولسه ، لازم کلن دارالحکمة اسلامییه و دین
متخصارینه بیراقدیق بو کونکی سوکیل
خلمینه می بومقدس وظیفه‌لرک ایفاکنده
موفق بالخیر بویورمه-نی جناب حقندن
نیازلدرز .

ضیاکولک آلب

اجتماعیات :

تورک مشروطیتنک تکاملی

اولکی مقاله لرمده تورک مشروطیتنک
-سوسولوزی نظریه لرینه ک موافق بر حکومت
طرزی اولدیفنک کوترمشدم . بومقاله مدهده
تورک مشروطیتنک دها -سوسولوزیق
برحاله افرانجی ایچین نلربایق اقتضا ایدیکندز
بحث ایده حکم .
-سوسولوزی نقطه نظرندن ک مکمل
ملت مجامی ، مانده کی مختلف آسندلری

داخل قایدتولا-بونار یا خود امتیازات مذهبییه
دینلوردی . بوسیای امتیازلر مالک
جامعاردن هربری حقیقتهده ، کوچوک
بردولت ماهیتنده می او کونکی ملی سلطنت ،
بو اوچ سیاسی صلاحیتدن ک کوچوک رذرنک
یله عموم ملتدن باشقه هیچ برزمهریه
وبریله منه رضا کوترمه ز . بناء علیه ،
غیرمسلم جامعلره بکزه ، نه می ایچین ،
امت تشکیلاتنک هرناحیه ده کی شعبه منه
جامع تشکیلاتی ، هر قضا ده کی مرکزیه
مفتیایک ، و هر دولته ده کی مرکزیه مشیخت
تشکیلاتی ناملری ویرمه ز دها موافقدر .
شبه می به قدار جامعاره سیاست کیرده ده بیکی
ایچین جامع تشکیلاتدن هیچ برضرر حاصل
اولماز . حال بوک جماعتلر ، مانکنزده دائما
سیاسی افتراقلرک دارالاندولری اولدولردن ،
جماعت تمیری شعورسز بر صورتده اسکی
کوزلرک تقلیدینی انتاج ایده بیلیر .

بزده امت تشکیلاتنک ناصیل
اولامی لازم کلدیکنی چکن مقاله مده
کوترمشدم . بو تشکیلات ، موجود دینی
مؤسسelerک خلافتیه ربطندن عبارت اولدینی
ایچین پایله می ظایت قولایدر . انلرک محیطی
ایله مرکزی آراسنده لازم کلن ارتباط
تاسیس ایدیلیرسه ، بوسایده شه مدیکلی

تمثيل اين مجاسدر . بر ملت اساساً ايکي
 • تورلو تسانده مالکدر . دورقام . بوايکي
 نوع تسانده ميخانيکي تسانده و عضوي تسانده
 آدلري و ريور .

بر ملتک فردلري بري برينه مادي
 باغلرله مربوط دکادر . هر فرد ، ماده
 ملتدن آريلوب باشقه بر ملتله التحاق اتمک
 قدرته مالکدر . بويله ايکن هينچ برکيمسه
 ملتدن آريلوبده باشقه بر ملت اينچنده
 ياشايماز . بوحاک سبي نه در ؟ چونکه ،
 فردلري کتبي ملترينه باغلاليان معنوي
 باغلر واردر . بومعنوي باغلرايکي تورلوردر .
 برنجيمي مشترک دويغولر ، درک مجموعنه
 • معشري وجدان • ياخود • مشترک وجدان •
 ديباير . انسان ، منفعله مشترک اولدني
 آداملردن زياده ، دويغوده مشترک بولونديني
 کيمساره مربوطيت حس ايدر ، ديمک که
 انسانلري بري برينه باغلاليان اک قوتلي باغ
 دويغوده اشتراکدر . انسان ، دويغولرده
 اشتراک اينديکي کيمسهرلي سور واولردن
 آبري ياشايماز . وطن محبتک ، ملي
 حاکمه که خصوصي جاذبهک ، ملت مفکوره سنک
 منبي ، فردلري ملتله باغلاليان بوه معشري
 وجدان دن عاردر .
 ترک کورلوري استبدن بري بوحقيقي

آکلامشار ، حق حائله تاسيسنده ، زوجه
 انجائنده بيله بودستوري کتندبلرينه رهبر
 انخا ايشلردر : چونکه • ديلي ديله اويان ،
 ديني ديمه اويان • ديه رک زوجه لرني دويغوده
 مشترک اولدقلري زمزمه آراسنده آرامشاردر .
 • ايشنه دورقام ، بر • ملتک فردلري آراسنده
 بومشترک وحدندن دوغان معنوي رابطه
 • ميخانيکي تسانده • آدني و ريور .

— انسانلري بري برينه باغلاليان معنوي
 باغلردن ايکنجه جيمي ده اجتماعي ايشلرک
 تقسيمندن دوغان : قوندوره جيمي ترزي به
 محتاجدر ، ترزي اکمکچي به ، اکمکچي ده
 قوندوره جيله ترزي به محتاجدر . خلاصه ،
 جمعيتک بوتون متخصصلري بري برينه
 محتاجدرلر ، معنوي بر رابطه ايله هم جمعيت ،
 • همده بري برينه باغلدرلر • دورقام ،
 بر ملتک فردلري آراسنده ايشلرک تقسيمندن
 دوغان بومعنوي رابطه ده عضوي تسانده
 آدني و ريور .

هرملت ، اساساً بوايکي تورلو تسانددن
 عبارت اولديقنه بنام ، ايلک نظرده ملت
 مجامي بوتساندلري تمثيل اين ايکي تورلو
 مبعوثلردن مرکب اولاق لازم کاي . فقط ،
 داهاتيم ادرسهک کورورزک • ميخانيکي
 تساندي • ايکي تورلوشخصلر تمثيل ايده بيلمير

مسئله‌ای است از این جهت عمومی و وظیفه‌ای است از این جهت خاص ،
 محل حیاتیات در زیاده ملاتك عمومی حیاته
 و انقدر در . ملاتك تارنده ، عمر کچیر نلر سه ،
 عمومی حیاتیات زیاده لوالرینك خصوصی
 حیاتیات برلیرلر . برنجیلر ، داهای زیاده عموم
 مات نظر تارنده معروفدرلر . ایکنجیلر سه ، داهای
 زیاده ، منسوب اولدقاری اوا خاتی نظر تارنده
 معروفدرلر . انتخاب . موفقیت معروفیت
 مسند اولدینی کی ، تمثیلکار اقد ، انتخاب
 ایدن زمره ایله علاقه دارد . احواله ،
 مبعوثلرک ایکی نوعه دکل ، اوج نوعه
 آریله سی لازم کلیر .
 بونوعلر شونلردر :

- (۱) لوا مبعوثلری درکه لوالر طرفندن
 انتخاب اولونور . بونلر بالخاصه کندی
 لوالرینك عارف و معروفدرلر .
- (۲) عمومی مبعوثلردرکه عموم مات
 طرفندن انتخاب اولونور . بونلرد بالخاصه
 عموم ملاتك طرف و معروفدرلر .
- (۳) مسلی مبعوثلردرکه طیبیلر هیئت ،
 مدالر هیئت ، مهندسلر هیئت ، نجار ،
 جفتچی ، صنعتکار الخ هیئتلی طرفندن
 بونی ایشارک تقسیمندن دوغان مسلی زمره
 طرفندن انتخاب اولونور . بونلرد کنندی
 مسلی زمره لرینك طرف و معروفدرلر .

شیمدی به قادیار ، بویوک ملت مجاسهز ،
 ظاهر آ یالکنز لوامبعوثلرندن مرکبیدی .
 فقط ، حقیقتده ، عمومی مبعوثلرله قسماً
 مسلی مبعوثلری ده منحوددر . چونکه ،
 لوامبعوثلری آراسنده عموم ملاتك انتخاب
 جان آنه جنی قازی مصطفی کمالپاشا حاضر تاریلر
 مجاهد آرقداشلری موجوددر . بونلاری
 محل زمره لردن زیاده عموم ملاتك طایر احواله ،
 عموم مات طرفندن انتخاب ایدیلرلی داهای
 موافقدر .
 لوامبعوثلری آراستنده ، طیب ، مهندس ،
 معام ، بیطار الخ مساکلرینه منسوب متخصص
 مبعوثلرده وارد . فقط ، بونلرده مقداری
 کافی دکلدر . نجه ، کله جک انتخابلرده اوا
 مبعوثلری قانوناً معین مقدارنده قائله برابر ،
 بونلر علاوة الی عدد عمومی مبعوثك عموم ملته
 والی عدد مسلی مبعوثك ده مسلی زمره لره
 انتخاب ایدیلرلی موافقدر . بواج تورلو
 مبعوثلر ، بری رینك افراطلری تعدیل
 ایدرلر . عمومی مبعوثلر اوا مبعوثلریله
 مسلی مبعوثلرک خصوصیتیه قنده کی افراطلری
 بونلرده عمومی مبعوثلرک عموم مجیاقده کی
 افراطی ایدیلر چالیشیرلر الی عدد مسلی
 مبعوثك ملاتك مزده مساکلرک عامی و محلی قیمتلرینه
 کوره عادلانه بر تقسیمه تابع طو توله سی ده

مرثیه روحك بىك برائىقى اوستىده ئوتۇن
ھجرانلە ترنم ايدىرلردى .

بوتون شاھىرلارلە كۆزەل شەھەرلەرنى
دەفتەرلە بازارلار ، ودرىن برائىتئابلە جەلرندە
تاشىرلردى .

بىر طرفدىن بويىلە غەپس شىلەرلە اوشاشىلەر كىن
دىكەر طرفدىن جامەلەرك - مدرە - لىندە
دەئا و نىيازك وىردىكى يوشاقلىقلار تىترەپ ،
تىترەپ ، پىخىرەدن دىش - ارىيە ھەكس ايدىن
دېنى لاهىلەرى دوياردىق . سەلەرچە باشقە ،
باشقە يىلردىن كەلگەن كەنجەرلەر نەھىلەلەپ
اوزون مدت غەربت آجەپنى دويارلار .
سۆيىلە ، ايتلا بىلە چايشىرلردى . فقط
بوتون اوتون ، ھالى ھوسىر سوندى .
اويرىن دىلى ايتلا كۆلەندى .

ھەرك بوتون شىطانى تەلەپىنى ووزراو
مۇسەپپەدە يىتەردى وچوق قىيەنى ھاز
غىر مەطبوع ازلردە آرادىن قائب اولدى .
بەدئاً بىكى چارشىدە ، پەھلى بازارندە
پەھلىھون قىيەتە قىيەتلى ال يازمامى كىتابلار
سائەمەندەدر ، كىم بىلەر داھا نەقەدەرىدە
توز ، تاوپراق تەندە قالدى . اوتۇدوماش
پىخىرە ، دولاب كۆش لىندە برائىيەدى .
تۆندە بر آزدە قىيەنى آرتەچق اولان
وبوتون برەھىنىك دويەق و تارىخنى ھامى

لازمدر . بوبوك ماتى بىھامى ، اسكى طرۇز
مەھوئىرەنى بوبوكى نوع بىكى مەھوئىرى علاوہ
ايدىنچە ، كىچىكەن - سوبولوشنىك كە
زىادە تەسۋىب ايدىچى بىرچاس ھالى
آلە جەقدەر . چوئەك ، مەلىك مەھمۇدى ،
خەسەسى ، مەلىكى بوتون ھىيائەتە بوتون
وجەدانلەرنە مەكس اولە جەقدەر .

دەھەقرايك بر ھەكومتدە ايكى دىرچەلى
انتخاب جائز اولمايىقىدىن ، مەتەخبەنانى
اصولك لىقۇلە بىر دىرچەلى انتخاب اصولك
بوتون انتخابلردە اساس انتخاب ايدىمەندە
لازمدر .

ضيا كوك آلپ

كەتەبخانە پاپىليور -

اوزون سەلەردىن بىرى مەلىكەتەزدە تەبىقە ھوسى
سوغەس ھەكس ھىيات دىدەشمەنى ايتىندە ،
مادى دوشونوشلارلە مەھمۇدى . بۆكۈن اھمىيەتى
قائب ايتىش ازلار اسكىدن بوبوك بىر قىيەنى
ھازىردى . بويىلە كىتابلار ايتىن بىلە مەطبوعەنىك
ازلەنە بىئەك چوق كىچەلەردە اويىقواری
فەدا ايدەرك واونلرى واستىساخ ايدەلردى .
قىيەنى كىچەلەرىك اوزون سەھەتەرنى
فەزولەنىك يانق و قەبى رەغزەلى ، نەدىك
شوخ و طەنان بىر شەرقىيىنى بائىنىك مەلى بىر